

haal komen levendig uit de bronnen naar voren; niet alleen Matthijs en Haesgen, maar ook hun familieleden en bureu. In feite gaat het om een hecht milieu van tijkwerkers waarin beroep, woonplaats en familierelaties de onderlinge betrekkingen bepaalden en versterkten.

Een tijkwerkersechtpaar

Matthijs Wouters, jongeman van Ierssell (tegenwoordig Eersel) in Brabant, en Haesgen Aerians, jongedochter uit Rotterdam, gingen op 24 november 1602 in Rotterdam in ondertrouw en huwden daar drie weken later, op 15 december, in de publieke Nederduitse gereformeerde kerk.⁷ Haesgen was toen ongeveer 23 jaar oud.⁸ Nog een week later, op 22 december, lieten ze bij notaris Gerrit Jansz van Woerden hun testament opmaken. Bij die gelegenheid benoemden Matthijs Woutersz van Eersel en zijn vrouw Haesgen Aeryaensdochter, beiden wonend in de Kickersteegh te Rotterdam, elkaar tot universeel erfgenaam, terwijl Haesgen ook nog een klein legaat stelde voor haar vader Aeryaen Pietersz. Matthijs ondertekende de akte met een merk, maar Haesgen tekende voluit, met haar voor- en patroniem.⁹ Echt bedreven in de schrijfkunst was ze niet, maar toch ook niet ongeletterd. Het is de hand van een jonge vrouw die enige tijd school heeft gegaan en het schrift gebruikt voor eenvoudige handelingen in het openbare leven. Dat had ze vermoedelijk vóór op haar echtgenoot en dat maakte haar onmisbaar in het bedrijf. Aan de identiteit van dit echtpaar met de in het pamflet genoemde bestaat geen twijfel. Matthijs Woutersz wordt in bijna alle Rotter-

damse bronnen 'tijkwercker' genoemd en het paar woonde op twee pas van de Doelen. Tijkwerkers of tijkwevers – de beroepsaanduidingen werden door elkaar gebruikt – vervaardigden grof linnen stoffen die als overtrek (*tijk*) van de stromatrasen dienden. Geen luxeambacht, wel een nuttig, ja noodzakelijk beroep dat aan flink wat ambachtslieden werk gaf. Meesters in het tijkweversambacht hadden vaak een aantal weefgetouwen in eigendom en daarnaast soms een paar kuipen voor het blauwverven van het linnen, in bedrijven met sprekende namen als de Blauwe Handt, de Blauwe Haen of de Blauwe Bock.¹⁰ In de bewuste periode vormden zij een welvarende beroepsgroep. De omvang van hun bedrijf kan soms worden afgeleid uit de boedelbeschrijving die ze bij hertrouwen bij de Weeskamer moesten deponeren om de rechten van kinderen uit een eerder huwelijk veilig te stellen. Zo had de Rotterdamse tijkmeester en koopman Adriaen Thoenemans uit Turnhout, in 1598 weduwnaar geworden, blijkens zijn boedelinventaris negen weefgetouwen in bedrijf; een agent (*factor*) werkte voor hem in Middelburg, en hij had handelsrelaties tot in Rouaan, Parijs en Bordeaux. De balans van zijn bedrijf beliep bijna negenduizend gulden, die van zijn privé-vermogen drieduizend gulden. Een andere tijkwerker, Matheus Tomasz, had in 1604 elf getouwen in bedrijf en Matthijs' buurman Aert Pietersz had er in 1620 tien, plus twee kuipen voor de blauwververij.¹¹ Het heeft er alle schijn van dat ook Matthijs Wouters tot die welvarende groep behoorde, maar van zijn bezit is helaas geen inventaris bewaard gebleven.